

Fonder

En fond är en diversifierad portfölj av värdepapper som förvaltas av ett fondbolag, förvaras hos ett förvaringsinstitut och ägs gemensamt av ett antal fondandelsägare. Att spara i en fond ger generellt en bättre riskspridning än att spara i ett (eller ett fåtal) värdepapper.

En fond kan antingen förvaltas passivt eller aktivt. Passiv förvaltning innebär att fondbolaget förvaltar fonden så att den följer snittutvecklingen hos en viss marknad. Aktiv förvaltning innebär att fondbolaget försöker överträffa marknadens snittutveckling till en lika hög eller lägre risk. Ett vanligt sätt att kategorisera fonder är utifrån risken hos den typ av värdepapper som fondbolaget huvudsakligen valt att placera i fonden.¹ Man brukar skilja mellan tre fondtyper - aktiefonder, obligationsfonder och blandfonder.

Fondtyp:	Aktiefonder	Obligationfonder	Blandfonder	Övriga fonder
Innehåll:	Aktier	Obligationer	Aktier och obligationer	Råvarufonder, Hedgefonder, m.m.
Risk:	Hög	Låg - Medel	Låg - Hög	Hög ²

Aktiefonder brukar generellt anses mer riskfyllda än obligationsfonder eftersom det är mer riskfyllt att äga aktier än obligationer då en aktie utgör ett anspråk på ett företags framtida kassaflöden först *efter* att obligationsägare fått betalt. Å andra sidan är den långsiktiga avkastningspotentialen större hos aktier då många företag betalar en utdelning som dessutom kan växa om företagets verksamhet utvecklas väl. Risken är också beroende av inom vilka segment, sektorer eller geografiska områden fonden placerar inom. Detta gäller såväl aktie- som obligationsfonder.

Fonder som investerar i både aktier och obligationer kallas blandfonder. Risknivån hos dessa kan skilja sig åt väsentligt beroende på proportionen mellan aktier och obligationer. Ju större andel aktier, desto mer riskfylld blandfond och vice versa.

Andra typer av fonder är t.ex. råvarufonder och hedgefonder. Råvarufonder investerar i råvaror, främst via derivatkontrakt. Råvaror är generellt mer riskfyllda än aktier då deras priser tenderar att variera mer. Hedgefonder är svåra att dra några generella slutsatser om eftersom de ofta ägnar sig åt olika investeringsstrategier som i vissa fall kan vara svåra att få insyn i eller förstå.

Det finns även så kallade fond-i-fonder som konstruerar portföljer av andra fonder, d.v.s. de investerar i fondandelar i t.ex. olika aktiefonder.

Många fonder tar även hänsyn till hållbarhetskriterier i sin förvaltning. En konsekvens av det är att de exkluderar värdepapper utgivna av företag som bedöms ägna sig åt verksamhet som inte är miljömässigt (eller på annat sätt) hållbar.

Optis jämförelser rör huvudsakligen aktiefonder och obligationsfonder som utgör så kallade värdepappersfonder. Den främsta anledningen till det är att dessa fondtyper vanligtvis omges av rigorös lagstiftning³ vilket minimerar onödiga risker för dig som kund (d.v.s. sådana risker som vi inte tror att du får betalt för att ta). Opti gör inte jämförelser av hedgefonder då de har oförutsägbara riskprofiler och historiskt visat sig vara dyra i förhållande till det värde de i genomsnitt levererat.

¹ För att underlätta en riskmässig jämförelse mellan fonder placeras alla fonder idag i en riskklass som sträcker sig från 1-7 där 7 är den högsta risken. Det är denna siffra som ligger till grund för risk/avkastningsindikatorn som visas i Opti.

² För hedgefonder kan uppmätt risk vara låg till hög, men de kan dessutom ha ytterligare dolda risker pga. sin begränsade transparens.

³ [Lag \(2004:46\) om värdepappersfonder](#) som i sin tur bygger på [EU-direktivet UCITS](#)

Nackdelar med att spara i fonder är dels den förvaltningsavgift som tas ut av fondbolaget som minskar eventuell avkastning från den marknad fonden placerat i, dels att likviditeten är sämre än hos många enskilda värdepapper, d.v.s. det tar något längre tid att omvandla fondandelar till kontanter (i regel ett fåtal dagar) än det tar att omvandla t.ex. 1 000 stycken Ericsson-aktier till kontanter (vilket kan gå på några sekunder).

Du kan läsa [mer om ämnet](#) hos Svenska Fondhandlareföreningen.